

Виступ на батьківських зборах на тему :

«Самоосвіта батьків – запорука успішного виховання дітей»

Дорогі батьки! Мабуть, кожен з вас відчував, що вийшов за рамки навчальних обов'язків чи що є винним у тому, що не зробив все, що міг, що йому просто необхідна самоосвіта аби допомогти своїй дитині у тій чи іншій ситуації і не тільки навчальній, але і в стосунках між людьми. Але що ми розуміємо під словами «самоосвіта»? Батьки можуть знайти величезну кількість інформації на дану тему у численних спеціалізованих журналах і книгах. Цей виступ ставить собі за мету об'єктивно сформулювати вісім найважливіших правил, самоосвіти. «Освіта – це живий процес. Зусилля, яких вона часто вимагає, немалі, але вона є найбільшим задоволенням і грає важливу роль у сучасному суспільстві: самоосвіта забезпечує, щоб дітей цінували, а вони почувалися комфортно у навколишньому світі». Виховання – це різносторонній процес. Виховувати це не тільки хвалити й сварити. Виховувати означає: - Наснажувати - Приймати конфлікт - Забезпечувати автономію - Показувати почуття - Встановлювати рамки - Приділяти увагу - Вміти слухати - Багато любити

Виховувати – це НАСНАЖУВАТИ

Бути найкращими – це те, чого діти мають навчитися, для цього вони потребують багато сміливості і впевненості. Сюди також входить вміння брати на себе відповідальність і не піддаватися легко чужому впливу. Щоб розвинути свою сміливість та впевненість, діти потребують двох речей: задоволення від того, що вони вже зробили, а також переконання, що їхні зусилля будуть оцінені по достоїнству.

❖ Діти хочуть, щоб їх любили за те, якими вони є, а не лише за їхні успіхи. Вони легко мотивуються, але ще легше розчаровуються. Ось чому батьки мають бути уважними і розсудливими.

❖ Щоб заслужити довіру, треба бути ознайомленим з успіхами дітей. Покладаючись на власний досвід, діти вчаться не злитися при розчаруваннях і обманах. Беручи на себе певну кількість роботи і відповідальність, досягаючи певних результатів, діти набувають поваги у власних очах

❖ Дітям потрібно, щоб їх хвалили не лише за досягнення, але і за зусилля. Похвала має бути своєчасною, інакше вона втрачає свою цінність. Виховувати – це ПРИЙНЯТИ КОНФЛІКТ

Суперечки виникають у всіх родин, це не варто драматизувати. Потрібно ставитись з розумінням до конфліктів. І виховувати у дітей правильне ставлення і сприймання. Суперечки дають дітям можливість розвивати важливі соціальні навички, які не виникають самі по собі. Але для того, щоб конфлікт не спричинив зайве напруження і був вирішений найкращим чином, потрібно дотримуватися певних правил.

- ❖ Немає заборонених тем. Діти повинні мати можливість виражати не лише позитивні, але і негативні емоції, злість без страху, що їх насварять

- ❖ У більшості випадків дорослі знаходяться на позиції сили. Тому вони повинні дивитися за тим, щоб не образити дитину грубим словом чи іншим чином, а також мають прислухатися до прохань дитини.

- ❖ Можна з впевненістю сказати, що на це питання не існує єдиного погляду. Однак це чудова нагода ставитися один до одного з толерантністю.

- ❖ Діти повинні мати можливість вирішувати конфлікт без втручання дорослого. Але якщо суперечка стає надто несправедливою і наносить шкоду, потрібно заспокоїти дітей і закликати їх до взаємної поваги – приязно, але чітко

- ❖ Поведінка дорослого має бути еталоном. Діти вчаться справлятися із напругою, якщо їх батьки самі здатні зберігати спокій та повагу до інших у конфліктній ситуації. Дорослі повинні пояснити дітям причини суперечки мовою, доступною для даного віку та рівня розвитку, не примушуючи їх приймати участь у конфлікті.

- ❖ Звичайно, важливо прийняти конфлікт, але не менш важливо вміти його вирішити. Якщо діти не можуть знайти вихід із ситуації, батьки можуть втрутитися..

Виховувати – означає: **ЗАБЕЗПЕЧИТИ АВТОНОМІЮ**

Діти потребують моментів свободи, які дають їм можливість самим впорядковувати деякі речі. Починаючи з одного року діти отримують лише вигоду від надання їм автономії. Вони вчаться організовувати своє життя, а також не так сильно переживають розлуку з батьками. Пізніше вони вчаться планувати свій вільний час, кишенькові гроші. Надання автономії необхідне для виховання у дитині незалежності і відповідальності. Але як провести чітку межу між вседозволеністю і автономією?

❖ Діти, які приймають участь у щоденному сімейному житті, вчаться багатьом корисним для майбутнього речам. Якщо дитина має нагоду вивчити план міста з мамою чи допомагати у ремонті радіо батькові, то потім вона може зробити це сама.

❖ Автономія розвивається поступово. Діти молодшого шкільного віку вчаться розпоряджатись кишеньковими грошима (невеликою сумою). Пізніше, підлітки добре управляють банківським рахунком чи сумою, яку отримують щомісяця і яка може покрити шкільні витрати чи покупку одягу.

❖ Певні практичні навички дають дітям впевненість у своїй незалежності. Наприклад, дитина одинадцяти років, що знаходиться у незнайомому місці для зустрічі з другом, але у якої мобільний телефон чи картка почувується набагато впевненіше. А її батьки спокійні.

❖ Смаки різних поколінь відрізняються у питаннях зовнішності, хобі, декорації кімнати тощо. Діти повинні мати можливість робити власний вибір, але при цьому поважаючи правила, встановлені батьками. Толерантність повинна мати межу у випадку загрози комфорту чи здоров'ю дитини. Наприклад, якщо підліток почав курити, то очевидно, що це не найкращим чином вплине на його самопочуття.

❖ Підлітковість – критичний момент, коли діти самі проголошують автономію і можуть почати бунтувати проти своїх батьків. Але діти мають розуміти, що немає автономії без обмежень, інакше вони ризикують втратити опору. Батьки ж, зі свого боку, мають направляти дітей, допомагати їм, відкривати очі на багато речей – йдеться про нарис життя дорослих.

Виховувати – означає: ПОКАЗУВАТИ ПОЧУТТЯ

Любов, радість, сум, біль і гнів – почуття є частиною життя родини. Діти виражають свої емоції різними способами. Для них важливим є розуміти почуття і вміти ними керувати.

❖ Діти мають виражати емоції, позитивні чи негативні, при цьому не порушуючи правила пристойності. Часи, коли хлопчики не могли плакати, а дівчата – злитися, залишилися в минулому.

❖ Інколи дорослі вважають вираження емоцій дітьми несвоєчасним. Вони вимагають, щоб діти стримували себе, але мають розуміти, що неадекватними є не почуття, а відношення до їх наявності.

❖ Діти хочуть, щоб їхні почуття сприймалися всерйоз. Маленькі чи великі негаразди сприймаються ними не так, як дорослими. Тому краще реагувати спокійно.

❖ Деякі молоді люди віддають перевагу приховувати свої переживання. Тому, якщо їхня поведінка стане м'якшою, дуже важливо встановити і зберегти атмосферу довіри. Так само скромні та інтровертовані діти повинні мати можливість розказати, що їх непокоїть.

❖ У світі почуттів молодші також вивчають старших. Батьки можуть показувати свої почуття і пояснювати їх для дітей. Але діти мають і власні джерела інформації, тому що як тільки щось відбувається, вони про це дізнаються. Їх турбує те, що інколи трапляються речі, про які батьки їм нічого не говорять. Дорослі, так само як і діти, не завжди можуть приховати гнів і роздратування, тому важливо вибачатися: визнати помилку не означає проявити слабкість.

Виховувати – означає: **ВСТАНОВИТИ МЕЖІ**

Встановити межі і дотримуватися їх для багатьох батьків найважливіше, але найважче завдання. Діти і підлітки справжні чемпіони у мистецтві випробуванні терпіння батьків. Інколи встановити межі буває необхідно. Це потрібно для захисту дітей від небезпек оточуючого світу, крім того, правила, якщо діти розуміють їхній зміст, дають відчуття впевненості. Часто порушувати бажання дітей буває нелегко. Але сімейне життя набагато полегшується, якщо діти і батьки мають однакові погляди на рамки, які мають бути встановлені і за які не можна виходити. У житті, як і в грі, деякі обов'язкові правила мають просто поважатися.

❖ Межі мають бути встановлені чітко. Правила, що визначаються дорослими, повинні мати зворотну реакцію. Діти краще приймають обмеження, причину яких розуміють.

❖ Якщо встановлюєте межі, їх необхідно дотримуватись. Очевидно, що дорослі не лягають спати у той самий час, що й діти. Але: регулярно чистячи зуби, батьки подають найкращий приклад.

❖ Встановлювати обмеження і не поважати їх – абсурдно. Послідовність посилює серйозність ставлення до дитини та її почуттів.

❖ Якщо дитина порушує правило, важливо, щоб дорослі реагували твердо. Діти спокійні, якщо правила, встановлені батьками та іншими особами, що займаються їх освітою та вихованням, є однаковими за своєю логікою, але різними за стилем. Інколи чітке «ні» чи догана не підходять. Коли накладається покарання, воно повинно мати прямі наслідки для поведінки дитини. Дитина має розуміти «логіку покарання».

❖ Батьки також мають поважати деякі правила покарань. Жорстокість має бути виключена у всіх формах: фізичне, психологічне (наприклад, неувага).

❖ Правило, що втратило сенс має перестати діяти або бути адаптованим до ситуації. Діти раптово не перестануть підкорятись обмеженню, якщо один раз не ляжуть спати вчасно.

Виховувати – означає: ПРИДІЛЯТИ УВАГУ

Грати, говорити, відкривати світ разом з дитиною... Завдяки сімейному дозвіллю діти вчаться багатьом корисним для життя речам, тому його неможливо переоцінити. Велика кількість дітей та підлітків хотіли б проводити більше часу з батьками. Цього можна досягти.

❖ Приділяти увагу не означає витратити на це багато грошей. Діти більше цінують похід в басейн, екскурсію в ліс чи велосипедну прогулянку. Спільні хобі також привід проводити час разом.

❖ У щоденному житті, діти потребують уваги, вона є корисною. Робота по господарству може стати спільним задоволенням, якщо не набуває форми наказу. Багато сімей проводять час біля телевізорів та комп'ютерних ігор, але встигають також і насолоджуватися спільними заняттями.

❖ Батьки повинні особливо приділяти увагу дітям, якщо останні справді їй потребують. Наприклад, якщо у них проблеми із домашнім завданням чи пробилася шина на велосипеді. Ці ритуали можуть здатися вимушеними для дорослих, але несуть в собі колосальну користь для дітей.

❖ Батьки, які приділяють мало часу сім'ям через професійні обов'язки не повинні надто через це переживати. Адже важливо не скільки часу ви проводите з дитиною, а як саме. Якщо час обмежений, дідусі, бабусі, інші родичі та друзі можуть вас замінити.

Виховувати – означає: ВМІТИ СЛУХАТИ

Слухати свою дитину – це пропонувати їй увагу і хотіти зрозуміти її тривоги. Непокоячись з приводу дорослішання та пошуку свого місця у світі, діти щодня відкривають щось нове. Для систематизації цього досвіду, дітям необхідно уважна поведінка батьків. Кожна родина повинна мати виділений час для спілкування у вигляді сімейних нарад чи традиційних недільних обідів. Для найменших можна обрати певний час для розмови. Слухання потребує уваги. Ось декілька правил, які можуть знадобитися:

- ❖ Речі часто є не такими, якими здаються спочатку, тому важливо не перебивати дитину.
- ❖ Поспішні коментарі чи поради рідко є корисними. Діти почуваються краще, якщо шукають вихід з вашою допомогою, але самостійно.
- ❖ Щоб запобігти непорозумінню, варто уточнити двозначні моменти.
- ❖ Під час розмови не варто перериватися. Наприклад, бажано вимкнути телевізор та скрутити гучність телефону.
- ❖ Розказуючи цікаві речі дитина інколи плутається у деталях. У такому випадку, треба допомогти дитині визначитися з власною думкою. З іншої сторони батьки повинні наснажувати скромних та інтровертованих дітей виражати свої думки самим.

Виховання – означає: БАГАТО ЛЮБОВІ

Дарувати любов дитині означає приймати її такою, як вона є і показувати це. Діти і підлітки потребують впевненості у такій любові, для того, щоб не боятися пробувати свої сили, знаходити свої сильні і слабкі сторони; оптимально розвиватися. Батьки інколи невміло виказують почуття прив'язаності. То що ж потрібно зробити, щоб дарувати любов?

- ❖ Найкраща манера виявляти прив'язаність – тепло і ніжність. Коли дітям чухають спинку, поплескують по плечу – вони знають, що це означає.
- ❖ Із старшими дітьми такий контакт може набувати інших форм. Але підлітки теж потребують обіймів, щоб заспокоїтися, навіть якщо самі винні. Тому важливо спіймати момент і максимально ним скористатися.

❖ Приділяти час дитині, цікавитися її справами – ось що означає проявляти любов. Важливо також говорити дітям, що ви ними гордитесь, але не тільки коли вони отримують хороші оцінки.

❖ В той же час показувати любов не означає, що дорослий не може встановлювати обмеження чи якимось чином втручатися у життя дитини.